

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Piac-u. 12. (Nagytemplomtér felől.) Telefon 330.

Miért nem méltányolja

kellőleg a magyar társadalom a népnevelőknek sem személyét, sem munkáját?

Irta: **Dr. Tüdős István** esperes.

Ennek a mi magyar társadalmi életünknek sok, igen sok olyan jelensége van, amelyek a szó legszigorubb értelmében feltűnést és visszatetszést keltők s amelyeknek kiküszöbölése, megsemmisítése a leghatározottabban szükséges.

Maga az a körülmény, hogy a társadalomban osztályok vannak, amelyek egymással az érintkezést is alig keresik, kihívja azt a kritikát, amely előtt e jelenség semmiképen sem állhat meg. És ennek a társadalmi osztályrendszernek, széttagoltságának az a következménye, hogy nem tud a magyar társadalmi élet olyan egységes alakulást venni, — amelynek meglehetne jótékony hatása mindazokon a területeken, amelyeken a társadalom, mint ilyen köteles munkát végezni.

Ez az oka annak, hogy csak nagy nemzeti veszedelmek idején tud magyar szívünk együtt dobogni, amikor már igazán vérell kell menteni a hazát s az önfeláldozások árán tudunk győzelmet biztosítani. Mintha minduntalan arról akarnánk magunkat is meggyőzni, hogy csak halni tudunk a hazáért, de már élni nem; holott az élet által, az élet-

nek okos és bölcs, hasznos és célszerű felhasználásával tartoznánk e hazát nagyra és boldoggá tenni s a nagy és boldog hazáért volna kötelesség a meghalás, midőn a viszonyok azt követelik.

Egyfelől a társadalmi osztálytagoltság tagadhatatlan meglételéből, másfelől abból, hogy a népnevelőknek életre nevelési törekvését nem tudják s nem akarják megérteni, hogy az ezt a célt munkálók a hazának a legnagyobb szolgálatot teszik: önként támad a kérdés lelkünkben „miért nem méltányolja a magyar társadalom kellőleg a népnevelők, a néptanítók személyét és munkáját?”

Ez a kérdés méltó arra, hogy behatóan foglalkozzék vele mindenki, aki a szívén viseli akár ex offo, akár általános kulturális szempontból mindazoknak érdekét, akik a hazai köznevelődésnek állanak a szolgálatában.

A kérdés tehát ez: miért nem méltányolja kellőleg a magyar társadalom a népnevelőknek sem személyét, sem munkáját?

Felelet gyanánt nem a kiindulási pontot adom, t. i. a társadalmi tagoltságot, hanem az ennek is forrásául szolgáló általános igazságot, amelynek aztán sok irányu vonatkozását könnyű megtalálni. Ez az általános igazság pedig az, hogy a magyar társadalom nem

rendelkezik kellő erkölcsi műveltséggel ahhoz, hogy a műveltség, a népműveltség első sorbeli munkásait tisztelni és méltányolni tudja és akarja.

Lehet, hogy sokan kételkedve fogadják ezt az állítást, kivált azok, akik a műveltséget másként értelmezik, mint ahogy ennél a kérdésnél én tekintem.

Mert a népműveltség első sorbeli munkásainak méltánylásától idegenkedő magyar társadalomnak a műveltségét nem abból a szögből nézem és keresem, ahonnan felém villan a társas életbeli finomság, ügyesség, hiuság-vásárkeresés, amelyek mind műveltségi fokmérők; nem is abból a szögből, ahonnan megláthatom, hogy a magyar társadalom igen sok ezer tagja épen olyan jól tud beszélni németül, franciául, angolul, olaszul, mint a született német, francia, angol és olasz, de nem is abból a szempontból, amely előtt az u. n. szalonszerűség a mérték s ha ezt megüti valaki, azt műveltnak nevezik: hanem igenis úgy állítom fel a műveltség mértékét, hogy a szerint a társadalom nem ismer másat, mint embert állás és rang különbség nélkül, nemzetiségi és vallási hovatartozás nélkül s ennek a társadalomnak van szép lelke, van nemes és jó szíve, van érzéke s helyes ítélőképessége a kötelesség teljesítés megállapításához, annak jutalmazásához s a méltó munkás méltánylásához a legma-

Vége!

Midőn azon az estén hazatért a szerkesztőségéből fényes agglagény lakásába, egészen sajátzerül érzés fogta el.

Az előszobában égő perzsa éjjeli lámpa tarka világánál vizsgapillantást vetett a tükörbe és nagyon sivárnak találta az arcát.

— Ejh, gondolta magában, ahogy kibujt prémes bundájából — nem első ízben vagyok én így! — S belépett a hálószobájába.

A kandalló tüze lassan leégett s csak néha-néha vetett imbolygó fényt egy-egy butor darabra, egy-egy karos-zékre. Az eltűnő világosság elsíklott a képek aranyos keretén s különös árnyakat vetett, melyeket a tűz piros fénye váltott fel egy-egy pillanatra.

Mostani lelkiállapotban mindez viszáson hatott rá: felvett két fahasábot, az izzó párázra tette s leült, hogy lássa, hogyan enyészik el.

Egy darab igeig érdekelte a lángnyelvek veszélyes lobogása, tetszett neki, hogyan pattan fel a kéreg, ahogy a tűz belekap, de ekkor megint határozottan valami szokatlan dolog történik vele, egész lényére nyomasztó súlyjal nehezedik rá a szorongó érzése valami végzetnek, mely fenyegetőzni látszott.

Végét akarta vetni e lelkiállapotnak; lefeküdt s miközben reászállt az álom, azon gondolkodott, hogy ugyan miféle emészhetetlen ételt ehetett ma este.

A hálószoba kis ingaórája a reggel közölgését jelzi s a tompa hang már elég, hogy felébressze. Felocsudik s érzi, furdik a verejtékben.

Nem jól van így; felkőnyököl a vánkoston s megint úgy érzi, mintha közel volna a megfúláshoz.

— Ej, mi ez? A dolog egészen komolynak látszik — suttogja s felül.

Köröskörül csend, minden alszik. A sötétségben halványan dereng az opálszínű szép golyón át az éjjeli lámpa mozdulatlan lángja. Ezt a lámpát X. küldötte neki valamikor. Most, hogy kinyújtotta érte a kezét, hirtelen valami szuró fájdalmat érez a mellében.

— Hm, a dolog aggasztóvá válik! — És figyelni kezdé magát élénk éberséggel, figyelni érnek minden löktetését, bordáján érzi hevesen dobogó szívének verését s a hogy mintegy csillapulva, önkéntelenül rászorítja kezét, vörösszínű köd borul a sze-

mére s a halántékán a megpattanásig löktet a vér. — Micsoda érzés lehet az, mikor a tüdőben megpattan egy véredény! — Elméjében szavak, képek, képzeletek támadnak, egyik megdöbbenőbb, mint a másik. Összezerzen. Szélhűtés . . . Hashárgyulladás . . . vagy — talán semmi?

De ekkor újra jelentkezik, mintha csirájában akarná elfojtani minden reményét, mint egy dráma utolsó jelenete, mikor egymásra torlódnak az események . . . Jön, de kérlelhetlenebb erővel, szörnyebben, mint az első ízben.

Az isten szerelmére, mi történik? Órült keringéssel forog minden a szemé előtt, a föld mintha sülyedne alatta. És görcsösen dülva mellét, fejét hátravelve, keresztben terül végig az ágyon, kezét a semmiségbe nyujtva, újabb görcsrohamában ismét magára teszi és fekszik rémes mozdulatlansággal.

Mikor ismét magához tér, vánkosan véres csikot lát, s ő, a tu finomult izlésű világfi, el akar fordulni tőle, de meg volt írva, hogy ott kell maradnia, ahová esett.

Ugy tetszik, hogy minden, ami a szobában van, őt nézi; az állólámpa, mely kar-

Csatornázásokat a legolcsóbban készít **Rubinyi Lajos és Társa**
Debreczen Piacz-utca 11.
„Bika” szálloda mellett.

gasabb fokig, a mit csak el lehet érni. — Nos? . . . ebből a szempontból ám tessék bárkinek is azt állítani, hogy a magyar társadalom igazán művelt erkölcsi magasabb szempontból?

Nemde napirenden levő tények azok, amelyek arról tanuskodnak, hogy itt a rang és állás első rendű tényezők, amelyeknek viselői és birlalói természetszerűleg nagy emberek, holott igazság szerint igen kicsinyek.

A miniszter, a bankigazgató, valamely társaság elnöke, mint ilyen tényező, holott az ember minősége szerint csak épen hogy a számot szaporítaná! . . . Vagy nem látjuk-e, hogy a faji, a nemzetiségi s a felekezeti elfogultság mennyire érvényesül állások betöltésénél, hivatalok osztogatásánál, nagy kárára a tanultságnak, az arravalóságnak, a hivatottságnak, amelyet annyiszor, de annyiszor kegyelemkenyérre juttatnak minden ok nélkül!

Vajjon művelt-e e szerint az általam gondolt s tekintett műveltség mértéke szerint az a társadalom, amely a szak-képzettséget igen sokszor csak annyiban tartja valaminek, amennyiben esetleg protezsált személyeknél fordult elő, különben pedig lekicsinylés az osztályrésze annak a készütségnak, amely egyedül biztat nagy alkotásokat létesíteni? . . . Vajjon a műveltség általános mérvét kell-e ebben látnunk, hogy hazánkban például a jogi tudás mindenre képesít, ellenben a szaktudásnak, mint előbb említém: igen sokszor csak a protekció juttat érvényesülési tért? . . . Nem épen ez a jogtudás mindenhatósága volt-e az oka annak, hogy a magyar vallás és közoktatásügyi miniszterium népnevelési osztályában is jogászok érvényesülvén megtörténhetett, hogy egyik, különben nagyon is művelt gróf miniszterünk állását kötötte ahoz, hogy a magyar néptanítóknak 300 frtnál nem lehet nagyobb fizetésük? . . . Ott, ahol a műveltség-

csun és mozdulatlanul világít a homályos golyó alatt, a világiasan derült festmények, melyek finom zsinórtartójukon függve, reá hajlanak, a kandalló lángja, mely időről-időre kivillan, mintha jobban akarná látni s az a sok apró csecse-becse, emlékei földi létének, színészek emléktárgyai, énekesnők ajándéktárgyai, melyek most mind, mind meghalni látják.

— Hiuságok hiusága! Érzed ezt ma? — Mintha így szólának hozzá. — Barátaid is ugyanezt fogják érezni egy napon, egy éjszaka, abban a pillanatban, midőn mint most te is, a legkevésbé várják.

— Minden csak hiuság! Csak veünk törődél s mi, mint a csalfa színészek, leláncoltuk, hálóba vontuk, értéktelenné tettük életedet!

— Oh, hiuság. Oda a könnyű, kellemes élet, oda a fény, mely mindened volt. Holnap szűk koporsóba fektetnek. Összekulcsolt kezéd tehetetlenül fog pihenni a földi alatt, mely dörömbölve záródik feléd. Holnap már csak a halálközdelem borzasztó nyomai látszanak gunyos arcodon s a tulvilág szörnyű sejtelme, a tulvilágé, melyet kacagva emlegettél . . . Hiuságok hiusága, vége mindennek!

Pierre L' Ermité.

ben a jogi ismeret és készütség lesz az iránytű, sem a déli sem az északi sark mutatása nem történhetik meg, hanem az az állapot következik be, amely a vesztegelés folytán zátonyra jutást s hajótörést idéz elő.

A minthogy a magyar társadalom műveltsége a népnevelés szempontjából ilyen zátonyrajutást mutat ma is, a hajótörés veszedelmétől alig, de alig választaná el egy vékonyka vonal. Most vajjon a társadalom lelke megmozdult-e azért, hogy a magyar népnevelés mintaszerű legyen az egész világon, a társadalom szíve megdobban-e arra, hogy a népműveltség apostolait oly mértékben méltányolja, amint a végzett munka ezt joggal megköveteli? Óh nem látom sem a lélek, sem a szív mozdulásait, csak azt látom, hogy a magyar állam bizonyos határokat kijelöl s addig szabad elmenni, de azon túl vágyakozni csaknem büntetendő cselekmény! S ha az állam átugorhatatlan árkokat ását, — a többi társadalmi tényezők még inkább sietnek emelni a gátakat, amelyek a haladást akadályozzák.

S ott van a társadalmi műveltség hiányának megnyilatkozása abban is, hogy a népnevelőket nem tudja hová beosztani, mintha inkább társadalmi osztályon kívül állóknak szeretné azt s akarná tekinteni, de a külső tisztességi látszatot nem meri megtenni. De az napról-napra kisértő kísérlet, hogy amint a régi világban meg volt az audiát a jogásznál, úgy az egész magyar társadalom hajlandóságot mutat arra, hogy a néptanítók valami modern audiátokká legyenek. Ami annál feltűnőbb, mert más tekintetben a társadalom mozgalmairól tanuskodnának, hogy az egyén megbecsülése következze be. De ezt csak előjog gyanánt kívánják adni némelyeknek, mert a magyar társadalom igen sok tekintetben az előjogok gyakorlásában merül ki, hogy ama jog gyakorolhatóságából sokan, a milliók kizárva, annál inkább jelentős legyen azok helyzete, akik előjogosok!

Nem megyek e tekintetben messzire, csak a magam egyházának portáján nézek körül! Eddig a legutolsó egyházi tervényhozásig a tanítók a lelkészekkel együttélőknek tekintettek, már t. i. az általános egyházi élet szempontjából. Ma külön rendként állítatnak be s a külön rendiség könnyen megsemmisülést idézhet elő, holott a régi állapot egyszerűen csak annyiban kellett volna szentesíteni, hogy kimondották volna: lelkész, tanító s világi együtt alkotják az egyházat. Ma képviseltetés van például az egyházmegyén 4-6 ember által, holott az én erkölcsi felfogásom szerint nem ez a megfelelő, hanem az hogy amint minden lelkész tagja az egyházmegyei gyűlésnek, úgy tagja lehet minden tanító is, hiszen az egyházi ügy, egyszersmind tanügy is, az iskolák mindenestől fogva az egyházhoz tartozván. — Nincs okom tartózkodni felfogásom kinyilvánításától: a ref. egyház részéről

is a társadalmi közműveltség hiánya az, hogy tanítót osztályrendiség képviselőül tekint, holott a lelkészekkel együtt kellene őket részesíteni azokban a jogokban, amelyek általános jellegűek!

A többi iskolafenntartók körében, sajnos talán még sokkal inkább jelentkezik az a műveltség hiány, hiszen itt is Miskolcon is hallatszott iskolaszéki elnöki nyilatkozat: ha nincs lakásuk háljanak az ég alatt, ha nincs kenyérük egyenek butgonyát! Ez utóbbi műveltség hiányról tanuskodó nyilatkozatnál még többet érő ama királyi hercegnői mondás is: ha nincs kenyérük a legényeknek, egyenek zsemlyét, mert ez csak a szegénység nem ismerését jelenti, de emez a durva sértési szándék jellegét is elárulja. — S amikor nyilvánvaló, hogy még mindig megtörténik, hogy a tanítót olyannak tekintik, mint a falusi pásztort, választásánál nézik a nagy és kicsiny termetet, a szép hangot, a jó külsőt, míg a képzettség csak másodrendű s mikor társadalmilag előkelő állásu egyének csak leereszkedőleg viselkednek s kegyes vállvevegetést végeznek a tanítókkal szemben, amikor a művelt társadalom lépten-nyomon türelmetlenkedik a mindig „követelődzők“-nek nevezett tanítókkal szemben, akiknek anyagi ellátása még ma nincs olyan mérvű, mint az urasági parádés kocsisé, mert a magyar társadalomban a ló nemesebb lény, mint az édes anyák szülőtte, — amikor látjuk, hogy a versey nem abban jelentkezik: miképen emnjük a népnevelés apostolainak társadalmi és erkölcsi súlyát és tekihtélyét, hanem sokan sokhelyen akár rabszolgáknak kívánják őket tekinteni, akkor az igazságot simple et pure kell mondani magyar társadalom nem jutott még: arra a műveltségi magaslatra amely méltányolni akarná és tudhatná azok a tanító mestereket, akiknek nagyság Németországnak nem kisebb embe ismerte el a német kartársakat illetőleg mint Moltke, aki határozottan kijelentette, hogy a franciákat 1871-ben a német iskola mesterek verték meg. — Magyarország nagyságának a biztos alapja sincsen másban, mint a kultúrában s mert ahoz az alapot a tanítók adják: ők a nagy Magyarország megteremtői s ezt nem ismerni el, ezt nem tudni méltányolni: kulturátlanság, vagy ahogy én szeretem mondani: erkölcsi műveletlenség a legnagyobb mértékben.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

Modern CIMFESTÉSZETI

DEBRECZEN, HATVAN-U. 6. — Szolid, olcsó és pontos munkát készít.

műterem
BURAY IMRE

Olaszország üdvözlése.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülése ünnepi aktsal kezdődött. Olaszországot üdvözölte a Ház, kivéve a néppártot, amelynek nagyon fáj, hogy a pápa elvesztette világi uralmát. Aztán folytatták a költségvetési vitát.

Berzeviczy Albert elnök fél tizenegy óra után megnyitja az ülést.

Hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Olaszország üdvözlése.

Elnök: Válaszképen az elnökséghez intézett kérdésre, de a közvélemény óhájának is eleget téve, megemlékezik arról, hogy az egész világ figyelve most Olaszország felé irányul, amely ország most ünnepli meg egységesítésének és függetlenségének félszázados jubileumát. (Éljenzés.) Az önálló országgá csak most alakult olasz nemzet volt megőrzője az antik műveltségnek és művészetnek, s tőle vette át az egész világ a klasszikus műveltséget és Olaszország volt a bölcsője a keresztény haladásnak is. (Helyeslés.) Nekünk magyaroknak különösen meg kell emlékeznünk erről az ünnepről, nemcsak azért, mert már a 15. században egy nagy nemzeti királyunk alatt mi voltunk az elsők, akik tulvittük ezt a klasszikus műveltséget az Alpokon, de azért is, mert a legújabb korban is, a nemzeti ideálokért való nagy küzdelemben összefűztek bennünket közös érzelmek (Élénk tetszés.) s a mostani szövetséges viszony csak alkalmas arra, hogy ezt a rokonszenvet megerősítse. (Zajos helyeslés.) Indítványozza, hogy a képviselőház táviratban üdvözölje az olasz képviselőházat. (Éljenzés.)

A néppárt tiltakozik.

Szmrecsányi György: Ha az elnöki javaslatban csak arról volna szó, hogy egy több fejedelemségbe tagozódott nemzet egy államba egyesült, a néppárt a javaslatot hozzájárulna. Minthogy azonban az olasz királyság megalapítása összeesik a pápa világi uralmának megszüntetésével és Róma fegyveres elfoglalásával, azt pedig jogosnak el nem ismerheti, a néppárt az ünnepléshez nem járulhat. (Derűtlenség az egész Házban.)

Felkiáltások: Szavazzunk!

Elnök: Azt hiszi, hogy szavazás nélkül is kimondhatja, hogy a Ház javaslatát elfogadja. (Élénk helyeslés.)

A közös költségek a budgetben.

Lukács László pénzügyminiszter jelentést terjeszt be a közös költségeknek a budgetben való kiigazítása tárgyában. Emlékeztet arra, hogy a költségvetés benyújtásakor a közös kiadások még nem voltak megállapítva s hogy a pénzügyi bizottság ezt a tételt függőben is tartotta. Kéri jelentését a pénzügyi bizottsághoz utasítani.

Elnök javasolja, hogy abban az esetben, ha a közös költségek előbb kerülne napirendre, mint a pénzügyi bizottság jelentése elkészülne, azokat később tárgyalják. (Helyeslés.)

Hieronymy Károly kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot nyújt be a szabálmazott tárgyak időleges forgalmáról és a védjegyek engedélyezéséről, valamint három vicinális javaslatot.

Gróf Lázár István kiküldött vizsgálóbiztos leteszi az esküt.

Következik

a budget-vita.

folytatása.

Vajda Sándor a nemzetiségiek nevében kijelenti, hogy a költségvetést nem szavazza meg. Tulajdonképpen a perifériákon kell nekik most dolgozniuk, hogy legközelebb többen juthassanak a Házbá (Mozgás), de az eddigi beszédek provokáltak, hogy vázolja a nemzetiségek álláspontját. Hivatkozik gróf Tisza István beszédére, aki arra a konkluzióra jutott, hogy a nemzetiségi kérdés megoldása nélkül a magyar faj jövője nem biztosítható. Ez a helyes beszéd. (Mozgás.) Azonban nem

követik, hanem folytatják a tyukszemrehágás politikáját. Apponyinak a rendeletét a mostani kormány sem vonja vissza.

Felkiáltások balról: Ez csak természetes! Gróf Batthyány Pál: Hogy mer így szólni a magyar parlamentben! (Zaj.)

Vajda Sándor: Sajnálja, hogy Tisza békeakciója nem sikerült. Polemizál Kállay Ubul beszédével. A szlávoknak és románoknak együttműködése rémkép.

Dr. Eröss Lajos ref. püspököt megoperálták

A műtét sikerült.

Dr. Eröss Lajos, a széles tudású és agilis ref. püspök hirtelen nagybeteg lett. Orvosai vakbélgyuladást konstatáltak rajta. A súlyos beteghez táviratilag hívták le dr. Dollinger Gyula budapesti egyetemi tanárt, aki megérkezvén, az operációt halaszthatatlannak nyilvánította.

Az operáció meg is történt tegnap délután a bábaképezdőben, hol dr. Dollingernek az intézet igazgató főorvosa dr. Kenézy Gyula és az intézeti tanárság dr. Berencsy Zoltán Sándor segítkezett.

A műtét 2 órától 4-ig tartott, mert közben a hasüregben egy nagy tályogot is konstatáltak az orvosok, sőt a hashártyagyuladás tüneteit is észlelték.

Az operáció sikerült s hihető, hogy a nagybeteg mihamarabb felépül.

Ez igazi óhaja minden református magyar embernek, különösbbe pedig Debrecen reformátusságának, sőt merjük állítani: egész polgárságának. Mert azt vallás- és pártkülönbség nélkül tudja itt mindenki, hogy nemcsak a református egyháznak, de általában a közügynek hatalmas munkása dr. Eröss Lajos.

A részvét a nagybeteg iránt általános, sokan tudakozódnak állapota iránt. Látogatókat azonban még nem igen bocsáthatnak hozzá, mert a nagy vérvesztés miatt igen elgyengült.

Debreceni élet.

..

Lehetne a cím ez is: Messenger boyok Debrecenben. Mert úgy látszik, oly rohamosan, hanyatt-homlok fejlődik Debrecen, hogy egy páran, élelmes vállalkozók szükségesnek látják már ezt az intézményt megvalósítani, mintha ez Debrecennek égető szüksége volna.

Debrecen, ez az alföld közepén fekvő város, amelyben a sikság, a pusztá minden kényelmeskedő jellemvonása meg van, nem éri a szükségét még annak, hogy fiatal gyerekek nagy sebesen röpisék az üzeneteit és minden ilyen hordárra tartozó ügyeit.

Tessék elképzelni, hogy ma, amikor a hordár szépen, pipázva, nyugodt tekintettel szemlélve a járó-kelőket, ott ásitózik a Széchenyi-utca sarkán, aztán vár, vár szakadatlan, amíg jön valaki, aki valamit biz rá, aztán megalkuszna, mert a debreceni hordár-praxisban ez is benne van és aztán a derék hordár bácsi több hatos plusszal zárja aznap kiadás-bevételi könyvét. Hát nem illik ez Debrecenhez. Hisz ez való a Debrecen sűrűvérű, kényelmeskedő, magyar, siksági levegőtől élőt lelkéhez. Tessék már most elképzelni, hogy ebbe a lassu-léptű, ősmagyar városba belecsöppen egy pár bolond, biciklin, gyalog szaladgáló gyerek, ugy kirina a környezetből, ugy nem illene bele, hogy ezt mindenki megérezné és okvetlenül bizalmatlanul viselkedne velök szemben.

Mindjárt egy kis adalékkal is szolgálók Debre-

cen lelkéhez. Ime: Jön az u'cán, itt a nagytempomnál egy öreges, pörgekalapu bácsi, a bajusa hófehér, az arca pedig szép magyaros, debreceni arc. Mikor a villamos sinei elé ér, előszedegeti a tajték makrapipát, sikeresen megtölti, gyufát vesz elő és épp a sinen magáll és rá akar gyújtani. Hirtelen előszalad ám a Péterfia-felől a villamos és a második, meg a harmadik szippantás között rácsenget szilajul, ahogy ezek a mi gyorsjárású ördögsekereink szokták. A bácsi megijed, visszalép kettőt, a villamos pedig közvetlen az orra előtt elszalad. A bácsi utána néz, ráncra szalad a homloka és utána szól a villamosnak: Egyen meg a f...! Mert megzavarta.

Ime ez Debrecen, nem kell itt a nagy gyorsaság. De ez csak a dolognak az egyik, a szebbik oldala. A másik az, hogy itt egy pár gyorskező, élelmes vállalkozó akár egy csomó kipróbált és ehez a kenyérkeresetthez szokott embert egyszerűen megölni. Azt lehetne ugyan mondani, hogy ma a modernség és a gyorsaság korában nincs szükség a debreceni hordárokra, de tessék meggondolni azt is, hogy nem igazság egy pár amegy is telt zseb még jobban való megtöltése kedvéért egy csapat embert elűzni a kenyéretől. Élni ezeknek is kell és épp a messenger boy-ok kedvéért, akik ugysem valók Debrecenbe, nem szabad kismimizni ezeket a tisztességes embereket. Azonkívül van a dolognak egy kis egészségügyi oldala is. A messenger-boy: gyerek és hajlezekja futkosás, fáradtság után, felizgatott testtel és tüdővel szívják Debrecen porát, okvetlenül betegek lesznek bele. És elvégre, olyan helyen, ahol a köztisztaságra és a közegészségre annyit adnak, mint Debrecenben, ezt a mellékesnek látszó okot is figyelembe kell venni.

És — száz szónak is egy a vége — nem való Debrecennek a messenger boy. Ez a fejlődésnek, mert ezzel érvelnek, hogy ez is kulturintémény, még nem akkora ismertető jele, hogy csak azért mert ez is kulturintémény, be kellene hozni. Az egész messenger boy intézmény olyan mellékes a kulturára és speciálisan a debreceni kulturára, mint amilyen mellékes az, hogy Debrecen két évvel előbb vagy utóbb lesz világváros.

Behívás fegyvergyakorlatra.

A városi tanács felhívása.

A város tanácsa az alábbi felhívást teszi közzé. A felhívás szerint május 15-étől június 11-éig fegyvergyakorlatra hivatnak be a póttartalékosok.

A hirdetmény a következő:

A m. kir. honvédelmi miniszter folyó évi március 14-én kelt 32049. számú rendelete szerint a m. kir. honvéddalogságnál és a 2. 6. 9. és 10. honvédduszár ezredknél a folyó évben az eddig is szokásos augusztus—szeptember havi fegyvergyakorlatokon kívül még május hó 15-étől június 11-ig fognak fegyvergyakorlatokat tartatni.

Ezen rendelet oly hozzáadással tételik közhírré, hogy a m. kir. honvéddalogság, valamint 2. 6. 9. és 10. honvédduszár ezrednek állományába tartozó azon nem tényleges legénységnek, mely a folyó évben fegyvergyakorlat teljesítésére kötelezve van (a tartalék 1908. 1906. 1904. 1902. és 1900. továbbá a póttartalék 1908. 1906. és 1904. sorozási évfolyamaihoz tartozó azon legénységi egyének, kiknek valamely különös tényleges szolgálat ezen fegyvergyakorlat rovására nem tudatott be, továbbá mindazok, akik az előző évről a fegyvergyakorlatnak elhalasztása sít. folytán azt a folyó évben utánpótolni tartoznak) megengedtetik, amennyiben a fegyvergyakorlatot polgári foglalkozása, keresete, vagy magánviszonyai következtében egyik vagy másik fegyvergyakorlati időszakban óhajja teljesíteni, hogy ebből kérelmet azonnal az illetékes vagy tartózkodási hely honvédkiegészítő parancsnokságnál, vagy saját

ezredparancsnokságánál szóbelileg, vagy írásban, esetleg levelezőlapon — az ezred, sorozási évfolyam és anyakönyvi lapszámnak fel- említése mellett — bejelentse.

Amennyiben az őszi fegyvergyakorlatra előírt állomány megengedi, a behívások a jelentkezések figyelembe vétele mellett fognak eszközöltetni.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán Muzsikuskány operett.

Csütörtökön Karenin Anna színmű.

Pénteken Orvosok vigjáték Czobor Gy. fellépte.

Szombaton délután Cigányszerelem operett. Szombaton este Sárga lilium színmű Czobor Gy. fellépte.

Vasárnap délután Rómeó és Julia tragédia.

Vasárnap este Luxemburg grófja operett.

* **Ünnepi előadások.** Szombaton két előadás lesz a színházban. Délután 3 órakor Lehár világhírű operettjét adják. A Cigányszerelem ezuttal 16-odszor kerül színre mérsékelt helyárrakkal a főszerepekben Zilahiné, Szilassi E., Horváth, Torma, Deésy és Borbélyllyal. Ez lesz az operett első délutáni előadása. Este C) bérletben Czobor Gyula a Magyar színház tagjának felléptével Biró Lajos szenzációs sikerű darabja Sárga lilium kerül színre. Vasárnap délután Rómeó és Julia Shakespeare tragédiája van műsorra tűzve mérsékelt helyárrakkal a két címszerepben T. Csige Böske és Thury Elemérrel. Este kis bérletben Lehár másik nagy hírű operettje Luxemburg grófja kerül színre a vezető szerepekben Zilahiné, Szilassi E., Horváth és Deésyvel.

A miniszter barátja.

Hamis pénz Romániának.

Tavaly történt, hogy König Izidor Kazinczy-utcai cinkográfusnál két ember kliséit rendelt, még pedig román lei-ről főivett kliséit, melyet, hogy a cinkográfust félrevezessék, reklámképekkel körítették, mintha reklámbankót akarnának készíttetni.

A cinkográfusnak mégis gyanus volt a dolog, följelentést tett a rendőrségen, a detektívek elfogták a menekülőket Ladányi István 23 éves szövősegéd és Laszlovics János 55 éves peregi földmivesgazda személyében.

Az elfogottak elmondották, hogy őket egy harmadik ember, Horváth János vette rá a pénzhamisításra, aki erre Romániából igen előkelő emberektől kapott megbízást. Sófiai kereskedők, egy tanár, sőt egy volt miniszter szövetkeztek a pénzcsinálásra, amelylyel ott Romániában semmiféle veszedelem nem jár.

Horváth megszökött. Megindult a nyomozás Sófiban is, de teljesen eredménytelen maradt.

Tegnap Budapesten detektívek felismerték az utcán Horváth Jánost, akit behoztak a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

Most is azt vallotta, hogy ő nem akart pénzt hamisítani, csak a kliséit csinálta meg, erre pedig megbízást kapott igen előkelő emberektől Sófiban.

Meg nem nevezi őket, de ez szükségtelen is, mert őt úgy sem fogják bajban hagyni, kiszabadítják.

A rendőrség nem volt tekintettel a begéret előkelő protektorokra és Horváth Jánost letartóztatta.

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

Garázda katonai őrzőjét.

Az őrmester drámája.

A Szegeden állomásozó 46. gyalogezred legényei közül két baka megszökött. Mikor ezt hírül hozták a kaszárnyaügyeletes tisztnek, nyomban fegyveres őrzőjáratot küldött ki a katonaszökevények üldözésére. Ez délután fél hat óra tájban történt. Négy közlegény indult el Nikolin Péter őrmester vezetésével. Az őrzőjárat embereinek 10—10 éles főtény volt. A patrouille Ujszeged felé haladt, nekivágott a réteknek s azóta az ügyeletes tiszt nem kapott hírt.

Éjjel 11 órakor sem tért még vissza az üldöző őrzőjárat. Az ügyeletes tiszt, aki jelentést tett az esetről felettes parancsnokságának, nem tudta mire vélni a dolgot. Egyszer aztán telefonon beüzenték a kaszárnyába, hogy négy fegyveres, szuronyos közlegény és egy őrmester vesztettül dorbézol a városvegi korcsmában s a legények a sárgaföldig leítették magukat.

Krausz Ede ezred-inspekciós tiszt kosiba ült és elvágtatott a jelzett helyre. Revolvert tett zsebébe minden eshetőségre készen. A kérdéses korcsmában már nem találta az őrzőjáratot, de ott megtudták mondani, hogy hol mulatnak a legények. Rájuk is akadt. A csákós, szolgálati öves tiszt megjelenése egyszerűen kijőzönította a fegyveres katonákat. Mikor jött a kaszárnyából az őrzőjárat, a négy ittas katona és az őrmester megjuhászadva ment vele a kaszárnyába.

Az ezredügyeletes fogházra vetette az egész őrzőjáratot. A négy baka megtörtént ment a cellákba, az őrmester azonban felrohant az első emeletre, ahol a szobája van. Menekülni akart. A kaszárnya készülsége utána. Nikolin a szobába érve, ledöntötte az asztalról az égő petróleumlámpást és a sötétben iparkodott kijutni a folyosóra, de több katona megragadta.

Ebben a pillanatban az őrmester kirántotta zsebéből szolgálati revolverét és szájába lőtt. A golyó nyakszirtjén jött ki s egy mellette álló katonát könnyebben megsebesített. Nikolin Péter őrmester szörnyethalt.

A hetedik leány.

Gyermeket szült Vitális áldozatának özvegye.

Szomorú özvegyeségre jutott tavaly ősszel Szirb Péterné. Az urát egy szeptemberi este golyóval megölte a hájói határban egy ismeretlen utonálló. Holtan maradt Szirb Péter. A gyilkos pedig elmenekült a Sárrétre s néhány nap múlva az ismeretlen véreskező emberből országos nevezetességű haramia lett. Vitális Imre volt a neve.

Szirb Pétert eltemették s itt maradt az özvegy hat élő gyermekével. Leány valamennyi. Az isten keze azonban, amíg egyik oldalról csapással sújtotta Szirb Péternét, más oldalról ismét örömmel ajándékozta meg. Az történt ugyanis, hogy a hájói és belfiai oláh-asszonyok nagy csudájára Szirb Péterné termete egyre asszonyosabb lett. Míg szerencsétlen férje az enyészet honában porladozott, addig utolsó ivadéka az élet mesgyéje felé igyekezett.

Az újszülött árva apja véres halála után hét hónappal, ezen a héten napvilágot látott. Hűségesen az eddigi példához: ezuttal is leánygyermeknek adott Szirb Péterné életet. És Hájóról és Belfiáról a babonás asszonyok most faluról-falura viszik a hetedik leány csodálatos megszületésének hírét, mintha az ég

szomorú vigasztalásul küldte volna a boldogtalan özvegy asszonynak a hetedik leánygyermekét a családapá elvészése fejében.

Az állami költségvetés.

52.130 korona fölösleg.

A pénzügyminiszter ma az 1911. évi költségvetési előirányzat némely tételeinek módosítása dolgában jelentést terjesztett a Ház elé. Az 1910. október 26-án benyújtott idei költségvetés ugyanis nem lehetett teljes, mert hiányzott belőle a közös költségvetés. A be- terjesztett jelentés szerint a közös kiadások 97,304.668 korona (1909-ben 86,760.939 K) átmeneti kiadások főösszege 134,171.737 K. Rendkívüli bevételek 28,756.000 K. Fogyasz- tási és italdók költségvetése:

Rendes kiadások	15,780.573 K
Rendes bevételek	246,540.000 K
Ezek után tehát az 1911. évi költségve- tés tételeinek sommázata így alakul:	
Rendes kiadások	1,499,917.955 K
Rendkívüli kiadások	67,899.063 K
Beruházások	138,727.961 K
Összesen	1,706,544.999 K
Rendes bevételek	1,543,959.933 K
Rendkívüli bevételek	162,637.196 K
Összesen	1,706,597.129 K
Fölösleg	52.130 K

Itt emlíjük meg, hogy 1909. óta a kiadások 150,819.153 koronával, a fölösleg pedig 4061 koronával emelkedett.

A megszökött káptalani ügyész.

„Védett helyen.“

Mára tüzték ki a budapesti kir. törvény- széknél dr. Világossy József ügyvéd, a sik- kasztással vádolt volt káptalani ügyész bü- nűgyét. Nem rég helyezték szabadlábra 10.000 korona kaució ellenében s ő nem várta be, hogy elítéljék és újra börtönbe jusson, — megszökött.

Jamniczky elnök konstataulta, hogy hire kelvén tegnapielőtt dr. Világossy szökésének, nyomban megkereste a rendőrséget, hogy állapítaná meg, csakugyan elhagyta-e a vád- lott Budapestet. Azt a jelentést vette, hogy a hír igaz s Világossyt már napok óta nem lát- ták a fővárosban. A lakásán pedig csak azt mondhatták, hogy elutazott.

Főállt erre dr. Dési Géza védő s lénye- gében a következő nyilatkozatot tette:

— Eddig kötött az ügyvédi titoktartás kötelezettsége, ma már nem. Közölhetem hát a bírósággal, hogy néhány nappal ezelőtt le- velet kaptam védencemtől, ki azt írta nekem: eltávoztam védett helyre.

Ennél többet pedig dr. Világossyról senki sem tudott. Dr. Hets Ödön sem, kit az ügy- védi irodája részére gondnoknak neveztek ki s aki helyette annak idején a 10.000 korona kauciót letette.

A dolognak ebben az állásban dr. Timkó kir. ügyész nyomozólevél kibocsátását, míg Zboray Miklós azt kérte, hogy a bíróságnál levő óvadékösszegekre a törvényszék álla- pítsa meg az esztergomi főkáptalan igé- nyét.

Ezt a kérdést azonban másképpen dön- tötte el a bíróság. Arra való tekintettel ugyanis, hogy nemcsak a legnagyobb kárt szenvedett káptalan érte anyagi veszteség, hanem más panaszosként szereplő károsok is vannak, a pénzt kiadja a vizsgálóbírónak s arányosan fognak belőle a károsultak részt kapni.

Egyébként pedig elrendelték dr. Vilá- gossynak a körözését s addig a bünvádi el- járást feifüggesztik.

A még nemrég tekintélyes, nagy jöve- delmek felett rendelkező ügyvédet azonban

aligha fogják egyhamar viszontlatni azok a fővárosi körök, amelyeknek egyik becézett tagja volt. Őt évnél hamarabb semmi esetre sem fog visszatérni.

Őt év múlva elévül a bűne.

UJDONSÁGOK

— **Személyi hír.** Rostás István rendőrkapitány hivatalos ügyben több napi tartózkodásra Budapestre utazott. Távolléte alatt a rendőrkapitányi teendőket Jeney Sz. Miklós tb. rendőrkapitány, a büntügyi osztály főnöke látja el.

— **Bőjti istentisztelet.** Az ágost hitv. ev. templomban szerdán délután 3 órakor bőjti istentisztelet lesz.

— **A csapókerti függetlenségi 48-as olvasóköri folyó évi április hó 2-án, vasárnap délután 4 órakor saját helyiségében tartja meg rendes évi közgyűlését, melyre a tagok szíves megjelenése kéretik. Az Elnökség.**

— **Ülés az egyháznál.** A debreceni ref. egyház gazdasági bizottsága március hó 22-én délután 4 órakor az egyház tanács-termében ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

— **A debreceni nagylétei vasút.** Nagyváradról írják: Debrecenben régóta foglalkoznak már a debreceni nagylétei vasút kiépítésének kérdésével. Ugy találják, hogy a 16 kilométeres vasutvonal kiépítésével Székelyhídon át a hajdusági községek és Debrecen direkt összekötést nyernének a Szilágyság vasutvonalával. Álmosd község, valamint jegyzője, a székelyhidi járás kitűnő főszolgabírája mozgatták a vasút kiépítésének ügyét és egyik terjedelmes megkeresésükben a debreceni kereskedelmi és iparkamarát is felkérték támogatásra. A debreceni kamara meglehangú átiratban foglalkozott a vasút ügyével és támogatását kilátásba helyezte. Álmosd község közgyűlésében foglalkozott a kamara kedvező hangulatot keltő iratával és nagy örömmel vette tudomásul, hogy nemes törekvésükben a debreceni kamara is pártjába sorakozott. Külön megköszönő iratot intéztek a kamarához.

— **Ipartestületi közgyűlés.** Vasárnap d. e. 9 órakor tartja az Ipartestület Simonffy-utcai helyiségében elnökválasztással kapcsolatos évi rendes közgyűlését.

— **A modern ház és lakásépítés-ről** ezen fontos és városunkban aktuális kérdéstről lesz alkalma közönségünknek a közel jövőben egy kiváló fővárosi szakember értekezését meghallgatni. A Magyar Mérnök és Építész Egylet Debreceni Osztályának agilis vezetősége ugyan is megnyerte fővárosunk egy előkelő műépítészét — Spiegel Frigyes — hogy városunk műértő és építési szándékozó közönsége előtt szakavatottan ismertesse e kérdést. Felhívjuk lapunk olvasóinak figyelmét ezen előadásra, melyre a mérnök egylet minden érdeklődőt szívesen lát, a mennyiben családi házakról is megemlékezik az előadó, ajánlatos lesz ha az igen tisztelt hölgyközönség is érdeklődik az előadás iránt. Aktuális voltánál fogva igen hasznos szolgálatot tesznek mérnökeink a közönségnek, hogy ily előkelő szakembert nyertek meg a kérdés ismeretére és az egyletet ez irányú tevékenységében örömmel üdvözöljük. Az előadás a Royal-szálló dísztermében folyó hó 29-én este 6 órakor tartják meg, mely után az egylet társas vacsorát tart, melyre a vendégeket ez uton hívja meg a mérnök egylet. A társas vacsora állap szerinti lesz.

— **Halálozás.** Uray Géza szatmári tekintélyes ügyvéd, volt országgyűlési képviselő, a szatmármegyei függetlenségi párt elnöke, mint Szatmárról jelentik, hatvannégy éves korában a szatmármegyei Kétyvizen meghalt. Uray Géza egyik régi, kitartó híve volt a függetlenségi pártnak. Hosszu időközön át volt képviselő, de a legutóbbi választások alatt kisebbségben maradt. Azóta otthon gazdálkodott és ügyvédi irodájának élt. Halála meggyeszte élénk részvételt keltett.

— **Titokzatos holttest.** Gödöllőn március 19-ikére virradó éjjel egy munkáskülső ember szétroncsolt holttestére akadtak a vasuti sínek mellett. A hatóság eddig csak azt tudta megállapítani, hogy a holttest Oldal Illés zagyvarékási lakosé, aki a nála talált vasuti jegy szerint Hatvanba akart utazni. Vizsgálat indult, hogy szerencsétlenség vagy gyilkos merénylet okozta-e a halált.

— **Automobilos cigányok.** A perlaki cigányok nomád életük minden maradi tartozékát, sátrót, tekenőt, üstöt, forrasztót, autómobilra raktak és most úgy járnak. Keszthelyről értesítenek, hogy egy cigány karaván megvásárolta a perlaki kántor autómobilját 660 koronáért.

— **Nagy Endrét elítélték.** A VI. kerületi kapitányság eljárást indított Nagy Endre ellen, mert a kabaréjában, „Közéleti panoptikum” című számban, szereplő embereket kipellegérezett. A VI. kerületi kapitányságon ezért ma délután Vermes kapitány elítélte Nagy Endrét 200 korona pénzbüntetésre.

— **A Tintoretto-kép tolvaja.** A múlt hónap 10-ikén az Országos Szépművészeti Muzeumból eltűnt egy, Nemes Marcell tulajdonában lévő Tintoretto-kép. A képet, amely Szent Ágnes életéből egy jelenetet ábrázol, a tulajdonos 15.000 koronára becsülte. A nyomozás, amely eleinte téves irányban haladt, kiderítette, hogy a képet Szigetvári Viktor fényképészegéd lopta el a falról. Átadta Poruba József hordárnak, akit azzal a megbízással küldött el, hogy értékesítse valahol a képet 300 koronáért. A hordár sehohsem tudta eladni a Tintoretto-festményt, amelylyel többek között megfordult Behr Ferenc építésznel is. Behr 100 koronát ígért a képért, majd azt a tanácsot adta a hordárnak, hogy vigye el a Szépművészeti Muzeumba, hogy fölbecsüljék az értékét. A hordár így tett, s a kép váratlanul visszakerült a muzeumba. Ezután már könnyű volt letartóztatni Szigetvári Viktort, akit a büntető törvényszéken dr. Füzesséry tanácsa ma hat hónapi börtönrre ítét.

— **Életunt leány.** Babután Julianna 18 éves cselédleány tegnap szerelmi bánatában marólugot ivott, mely súlyos belső sérüléseket okozott a szerencsétlen leánynak, kit a mentők a kórházba szállítottak.

— **Halottak.** Kurucz Gyula g. kath. 6 éves, Réz József r. kath. 48 éves, Rácz Mária ref. 8 hónapos, Grünspann Ignác izr. 33 éves, Oláh Mária ref. 13 éves.

— **Hirtelen megőrült.** Dr. Vargha Emil orvos hívasára megjelentek tegnap délután a mentők a Bercsényi-utca 52. sz. ház előtt, honnan a már akkor guzsba kötött Oláh Gábor munkásembert, ki hirtelen megőrült a kórházba szállították.

— **Napernyő** ujdonságok, bőrkeztük, gyönyörű harisnyák rém olcsón kaphatók Vidánál Városház épület.

— **130 méter mélységből** eredő Anna kristály tiszta víz a mai naptól forgalomba hozott. E kitűnő víz, mely a buziási gyógyfürdőből szállított szénsavval telítik, literes és fél literes palackokban a házhoz szállítatnak. Megrendelhető a vendéglősök, hentesek és mészárosok részvénnyársaságnál. Telefon 820,

— **Automobil sapkák,** gyermek kötények, esőernyők Vidánál Városház épület.

— **Háztulajdonosok figyelmébe!** Mielőtt házi csatornáját elkészíttetné, ne mulassa el ajánlatát kéri az Első Debreceni Vasbetoncső gyártól, ahol állandóan raktáron vannak nagymennyiségben erős, dróbtetéses csövek, portland és más cement s minden e szakbavágó s nagy óriási mennyiségben.

— **Csipkék** 2 krajcártól, himzések 10 krajcártól kaphatók Vidánál Városház épület.

— **Egy modern háromszobás utcai lakás Darabos-utca 7. szám alatt május hó 1-től kiadó.** Értekezhetni: Piac-utca 12. sz. Horovitz-féle papírüzletben.

— **Egyszeri próba után nem fog más,** mint dr. Borovszk-féle Borolint használni, mely kitűnő háziszser. Mindenütt kapható.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációszak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszi műterem.

Hirdetés.

Csatornázásokat

a legszakszerűbben készít

Lukács Vilmos és Testvére

Hatvan-utca 5.

Telefon 308.

TÁVIRATOK.

Spanyolország és az olasz királyság ünnepe.

Madrid, március 21. A kamarában Szaaberry képviselő erősen támadja az olasz királyt, aki — ugymond — szabadkőmivespályákat állít fel a Szent Péter-bazilika előtt. Canalejas miniszterelnök azt válaszolja, hogy Olaszország egysége végleges jellegű befejezett tény. Az olasz királynak, az uralkodók mintaképének tanúsított hódolattal a spanyol nép és hadsereg önmagát tiszteli meg. A spanyol kormány Olaszország egyetlen uralkodójául Viktor Emánuelt ismeri el, akinek ezfedtulajdonossá való kinevezése csak a barátság, az udvariasság és a csodálat tribútuma.

Az új olasz kabinet.

Róma, március 21. A lapok valószínűnek tartják, hogy Giolitti fogja átvenni a kabinetalakítást. A Messenger írja, hogy Giolitti a viszonyok nyomása alatt kénytelen lesz a kormányt ismét elvállalni. A lap rámutat annak a lehetőségére, hogy a szocialisták belépnek az új Giolitti-kabinetebe.

A trieszti hajósztrájk.

Trieszt, március 21. A munkások otthonban tartott gyűlésen a sztrájkoló hajósok elhatározták, hogy a sztrájkot folytatják. A további elhatározásokat a hajótulajdonosok válaszáig megérkezéig felfüggesztették.

Egy gróf halála.

Bécs, március 27. Gróf Cziráky Béla főrendiházi tag, főudvarnagy ma éjjel 59 éves korában meghalt. A gróf 1853-ban született Lovasberényben. Birói vizsgát tett Budapesten s 1872-ben igazságügyiminiszteri fogalmazógyakornokká nevezték ki. Huzamosabb időt töltött a Keleten. Feleségül vette 1878-ban gróf Eszterházy Máriát. Belső titkos tanácsos 1895-ben lett. 1900-ban pedig az aranygyapjas rend vitézévé nevezte ki a király.

Felrobbant dinamitraktár.

Zürich, március 21. Uj katonai stratégiai ut épül Bellinconi környékén. A hegyek közt a sziklákat dinamittal robbantják s evégből nagymennyiségű dinamitot halmaztak föl egy raktárban. Tegnap még kiderítetlen okból fölrobbant az egész raktár. Nem lehet tudni, van-e áldozata a katasztrófának, de az bizonyosnak látszik, hogy bűnös kezek röpi-tették levegőbe a dinamitot.

Titokzatos gyilkosság.

Berlin, március 21. Az északi kerület egy üres telkén ma reggel női holttestet találtak. A rendőrség vérebekkel hajszolta a gyilkost, mert ez az egyetlen reménye, hogy kideríti az áldozat személyazonosságát. Az északi negyedben vasárnap óta ez már a harmadik gyilkosság. A női holttestet a temetőbe vitték és lefénnyképezték.

A közönség köréből.

A mai postával vettük e levelet, melyet közérdekű voltánál fogva itt közlünk:

Tekintetes Szerkesztőség!

Az illetékes tényezők figyelmét a Péterfia-utcai szakaszhatár kijelölésénél bizonyára kikerülte több oly, a város közönségének hátrányára levő dolog, melyekre itt bátorodom Szerkesztő ur figyelmét föl hívni egyben lapjában szives megemlést kérve.

A Péterfia-utcai szakaszhatár a Honvéd laktanya előtt van, holott sokkal alkalmasabb volna a közönség és forgalom szempontjából is, ha az, a kórház előtti megállóhelyre tételnek át. Nevezetesen ezen megálló sokkalta forgalmasabb tekintve azt, hogy ezen a környéken számos telep és gyár van, hogy egyebet ne említsek az István gőzmalom, a Margit fürdő és a közkórház, melyekben naponta száz meg száz ember megfordul, akik takarékoságból aztán kénytelenek a jóval lejjebb eső szakaszhatárhoz gyalogolni, ha csak kétszeres árat nem akarnak fizetni, ha például a városba szándékoznak menni.

Az a szives szeretet, mellyel a város közönsége a villamos megindítását fogadta, bizonyára megérdemel a villamos vasút igazgatósága részéről annyi figyelmet, hogy a közönség ezen könnyen teljesíthető kérése nem fog visszautasításban részesülni, tekintettel arra, hogy ezáltal a vasut is jelentékeny haszonhoz jut azok révén, akik ily körülmények között, miután 20 fillért kellene fizetniök, inkább begyalogolnak a városba, míg a 10 filléres szakaszjegy árát szívesen megfizetnék.

Ezen felszólalás szives figyelmébe vételét kérve vagyok a t. Szerkesztő urnak
kész hive

Egy Péterfia-utcai lakos.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Fölmentett betörők. Annak idején nagy port vert fel az az esemény, hogy az Ungerleider féle Berta-malomban éjnek idején betörők jártak, ahol is a Wertheim-szekrényt feltörték s abban csak 60 korona készpénzt találva, dühökben az üzleti könyveket széjjel tépdesték és a vasszekrényt darabokra törték. Nagy arányokban indult meg a nyomozás, melynek folyamán letartóztatták Szőnyi Lévai Gábor, Barhács Mihály és Barhács Péter zagyvarékási lakosokat, kikre a Szőnyivel vad házasságban élő Scheffer Mária tett terhelő vádolást a nyomozáskor. Az ügy tegnap került tárgyalás alá, melyen a vádlottak tagadták, hogy részesek volnának a betörésben s a két Barhács szavahihető tanukkal és feleségeikkel igazolták, hogy az inkriminált időben otthon tartózkodtak szülőfalujukban s épen disznóöléssel voltak elfoglalva. A kir. törvényszék ennek alapján, miután a terhőkre rótt bűncselekményt bebizonyítottak nem látta, mind a három vádlottat fölmentette. Az ítélet ellen

Toby Mihály kir. ügyész teletbezással élt. A vádlottakat a törvényszék azonnal szabadlábra helyezte.

§ Lopás és hamisítás. Tegnap tárgyalta a debreceni kir. törvényszék Zilahy István hajdudorogi lakos ügyét. A tárgyalás folyamán beismerte a vádlott, hogy Róth Simon és Grün Zsigmond hajdudorogi lakosok pincéjébe álkulcsossal csaknem minden második éjjel behatolt s onnan minden alkalommal egy kanna bort, illetve pálinkát vitt el. Ugyancsak beismerte Zilahy István azt is, hogy 1908-ban midőn a hajdudorogi hitelbanktól 1500 korona betáblázott kölcsönt vett föl nevével közös birtokukra: a kir. közjegyzőhöz a kötvény aláírására neje helyett Barna Mihályné Szalai Julianna hajdudorogi lakost vitte el s őt Zilahy Istvánnak mondotta. Ezen tetteiért a kir. törvényszék vádlottat hét havi börtönre. Barna Mihálynét pedig 8 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

KÖZGAZDASÁG.**Budapesti gabonafőzsde.**

(Déli zárlat.)

Budapest, március 21.

5—10 fillérrel nagyobb áron elkel 25.000 métermázsza buza. Rozs változatlan, zab és tengeri nyugodtabb.

A határidőpiac iránya szilárd volt, mert külföldről javult jelentés érkezett és a spekuláció a malmok vásárló kedvétől ösztönözve, folytatta fedezéseit. A gabonaneműk ára barátságos hangulat mellett néhány fillérrel javult. A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként

buza ápr.	11'76—11'77.
buza máj.	11'57—11'55.
buza okt.	10'86—10'88.
rozs ápr.	8'19—8'20.
rozs okt.	8'07—8'03.
zab ápr.	7'52—7'53.
zab okt.	7'36—7'35.
tengeri máj. 1911.	5'64—5'61.
Tengeri júli 1911	5'80—5'78.

Értéktőzsde. Osztrák hitelrészvény 664'25
Magyar hitelrészvény 856'50

Lucernások és lóherések megjavítása.

Annyi a rosszul termő lucernás és lóherés az országban, hogy a gondolkodó gazdának csodálkozni kell azon, hogy miért nem teszi termőbbé a gazdája, holott csekély fáradsággal könnyen megkészszerizhetné termését s ez által jobban tarthatná állatállományát, vagy éppen meg is nagyobbíthatná azt.

A lucernások és lóherések csekély termő képességének ugyanis ritkábban elvéthés az oka, mint gyakrabban az, hogy a talaj felső részének tulkevényedése folytán az esőviz nem hatolhat be a talajba, másrészt pedig, hogy a talajban nincs is elegendő táplálék és így természetes, ha ez okok egyik vagy másikának, avagy mindkettőnek jelenlétében a lucernások és lóherések csak rosz teméseket adhatnak.

Pedig hát ezen a bajon könnyen lehet segíteni. Az egyik segítség abban áll, hogy kora tavasszal, a talaj megszikkadása után, azonnal keresztül kasul igen élesen megboronáztatjuk a lucernát, még jobb, ha nem túlterhelt tányéros boronával hasogatjuk azt meg, hogy egyrészt a föld megkérgegedett felső részét porhanyóvá s így lehetségessé tegyük, hogy abba a víz és levegő behatolhasson, másrészt a gyökereket átvagdossuk és ez által új sarjzárásra, új hajszál képződésre serkentjük.

Ha ezután ezen eljárás mellett hozzá nyulunk a másik megjavítási módhoz is, a mely abból áll, hogy kat. holdanként a borona után két mázsa szuperfoszfátot, avagy homokos talajon 2 és fél mázsa káli-szuperfoszfátot szórunk rá, ugy nemcsak vízzel, de a szükséges tápláló anyag mennyiséggel is

elláttuk talajunkat, s így megtettünk mindent arra nézve, hogy lucernásunk vagy lóherésünk buja fejlődésnek induljon. Ezen trágyázás 2, sőt 3 évre kihatólag fokozza a termést, a boronálást azonban minden tavasszal, sőt még jobb ha minden ősszel végezzük, hogy ilyen módon a téli nedvesség is beszívároghasson a talajba. Ha nincs elegendő víz a talajban, nem teremhet az semmit, mert a növények által szükségelt tápláló anyagoknak vízben kell feloldódnia, hogy a gyökerek által felszívhatók legyenek. Ezért fontos minden évvel takarmánynövény, tehát a rétek talaját is ősszel jól megboronálni, mert csak az a talaj tartalmazhat elegendő vízmennyiséget, a mely képesítve van a téli csapadékok felvételére is.

A VI. Tavaszai Vásár. A budapesti városligeti Iparcsarnok helyiségeiben serény munka folyik, hogy az április 1-én megnyíló Tavaszai Vásárra kiállító gyárosok főnnakadás nélkül helyezhessék el mintagyűlteményeiket. Az idei vásár ismét igen nagyszabásúnak ígérkezik s főleg abban az irányban fog fejlődést mutatni, hogy a vidék kereskedői, tehát a vásár vevőközönsége lesz nagyszabású képviselve. Az irodához; IV. Irányi-utca 21., amely e hó 25-éig hosszabbította meg a jelentkezési terminust, még mindig érkeznek kiállítási bejelentések, melyeknek száma az idén az ötszázat meghaladja. A vásár programja is megvan már állapítva s e szerint a megnyitás napjától, április 1-től kezdve al zárásig, vagyis 6-áig a vásár minden regge 8 órakor nyílik, este 7 órakor zárul. A vásárral egy időben tartja évi közgyűlését az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, az Üveg- és porcellángyárosok és üvegesek országos egyesülete, a Vidéki papirkereskedők országos szervezete.

REGÉNY.**A régi jó világból.**

Folytatás.

Pozsár József kertjében egy szerű állt, magányosan, mintegy kétszáz lépésnyire a háztól, a szerűtől pedig ismét vagy 100 lépésnyire egy kis petrence, hasznavehetetlen, harmadévi szalmatőrekélllyel.

És Kupecz elhatározta magát, hogy ezt a szalmatörecét ő meggyújtani és mialatt a többi ember az oltással lesz elfoglalva, ő azalatt a pénzes ládát üríti ki.

És az embzr, kit még csak pár nappal ezelőtt a gyújtogatás gondolata örülltítte tett, aki töredelmea lélekkel hálát adott az Istennek, hogy ez iszonyatos gondolatot még fogantatásában folytotta el benne, most oly nyugodtan foglalkozott a gyújtogatási szándékkal, mintha ez nem a vétkek legiszonyatosabbja, hanem csak a közönséges mindennapi dolog volna.

Olyan hirtelen süllyed alá az ember a kárhozatban, mihelyt cssk egy kis helyet enged neki szívében.

Oh, a gonoszság magva buján tenyészik! És még folyvást azzal áltatta magát, hogy ő nem gonosz ember.

Ő nem akarja Pozsár József megrontását, csak bosszút akar állni rajta és ártatlanná akarja tenni, hogy ezentul ne vétessen neki, arra pedig kényszerülve érzi magát.

Az önvédelem teszi azt neki kötelességévé.

Azért szemeli ki a leghaszonvehetlebb tőrekélyt.

Ha ez el ég is, nem nagy kár lenne Pozsárnak.

Az egész petrence őt forintot sem ér, értékesebb tárgyat a világerért sem gyujtana meg.

Ez már véték volna, hanem ezen haszontalan tőrekvélyre, mely évek óta használatlanul áll és már ugys meg van dohosodva, elrothadva, nem mondhatja sénkí, hogy kár.

Foytatjuk.

Tóth Gyula
 vasnagykereskedő
 Debreczen, Piac-utca 20. sz
 városháza épületében.

Dús választékban vannak:
 Vas, acél, fém, gazdasági és
 konyhafelszerelési áru cikkek.
 Kerti bútorok Fürdőkádak. Jég szek-
 rények. Szőlészeti és
 kertészeti szerszámok és Permetező-
 gépek.
 Drótkerítések, tüskés sodronyok.
 Ház és bútorvasalások
 Nickel és alpacca Gápszijjak, Revol-
 evő eszközök. Verek és
 vadász- lőporáruda. Árlapok ingyen
 fegyverek és bérmentve.
 Telefon szám 29.

Eladó tanya

19 hold földdel
 a Halápon.

Értekezhetni: Arany János-utca 19. sz.

Jegyezze meg magának pontosan azt,
 hogy a

PATHEPHON

a legjobb és legtökéletesebb beszé-
 gép a mely csak létezik.

Tű nélkül játszik, a lemezeket nem karcolja és nem rongálja.
 Követelje határozottan, hogy a kereskedő Önnek
 egy tű nélküli Pathephonon játsszon.

A PATHE FRERES, PARIS
 világhírű cég gyártmánya.

Minden jobb kereskedőnél kapható.
 Katalógus ingyen és bérmentve.
Remek új magyar felvételek.

PATHE FRERES
 WIEN, I.,
 KOLOWRAT-RING 9.

Paris, London, Wien, Berlin, Moskva,
 Sz. Pétervár, Odessa, Brüsszel,
 Amsterdam, Barcelona, Milánó,
 Lisszabon, Bombay, Calcutta, Singa-
 pore, Shangai, Tokio stb.

Telefon 330.

Alapított 1901-ben.

Telefon 330.

Norovitz Zsigmond könyvnyomda

Debreczen, Piac-utca 12. szám (Stenczinger-ház)

Készít mindennemű
Könyvnyomdai munkát
 u. m.

NÉVJEGYEKET,
 ELJEGYZÉSI, ESKÜVOI
 ÉS BÁLI MEGHIVÓKAT,
 Számlákat, Körleveleket, Röp-
 iratokat, Szépirodalmi és tudo-
 mányos műveket, Falragasz-
 kat, Gyászjelentéseket, Üzleti
 kártyákat, Cégnyomású levél-
 papír és borítékokat, Árjegy-
 zékeket, Czimkéket stb. stb.

a legjutányosabb árban.

Hirlapkiadó vállalatában

megjelenik:

Debreczen város legrégebb és
 a függetlenségi és 48-as párt
 hivatalos lapja, a
DEBRECZEN.

Debreczen város és Hajdu-
 vármegye egyetlen, délután
 megjelenő politikai napilapja az
ESTI HIRLAP

Mindkét napl lapra hirdetések a
 legjutányosabb árban felvételnek.

IRODAI PAPIROK, IRÓSZEREK, ÜZLETI KÖNYVEK ELISMERT LEGJUTANYOSABB ÁRBAN.

Apró hirdetések.

Reform fűzők a legdivatosabb kivitelben, ugy-szintén saját készítésű báli bőrkeztük, hosszú selyem keztük, legolcsóbb árban Nagy Andrásnál Kistemplom mellett.

28 KRAJCARÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL vállanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

GYERMEK, NŐI ÉS FÉRFI HARISNYÁK lábszárvédők, keztük, trikó alsó ruhák le-szállított árakon beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében Piac-utca 9. 1)

Kifutó fia lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Ákáczzölőkarót, I. rendű, 2 méteres, 20,000 db. egészben, vagy részletekben elad a hosszupályai-uradalom tisztartói hivatala. Hosszapályi (Bihar.-m.)

Házmesternek kerestetik gyermektelen házaspár fizetéssel. Cim a kiadóhivatalba.

Rayonképviselők ügynökök és representabilis viszontelárusítók, kiknek nagy ösmeretségük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kegyeleti ujdonság értékesítéséhez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kauczióképes acquiriteurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 korona jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest, Rottenbiller-u. 10. Prospektusok ingyen.

Fajbaromfi, fajebek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar (Hevesm.)

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsáknint olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2'40, mézédés szilvalekvárnak 1'—, papírhéju dió postakosaranként 4 koronáért szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Postakosár fajalma franko 2'50 korona. Elek Kálmán, Sajtószentpéter.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőlkötésében **felül-mulhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,** továbbá minden meghűlés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, izületi lob** és **zsárában** szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sebek** fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testtöví háziszser.**

Kapható városunkban a következő czegeknél: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEÜTSCH LAJOS MÁYER JENÓ és BÉLA, MIHALOVITS JENÓ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál. Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszertárában. Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében. **1-20, 2- és 2-50 keronás üvegekben.**

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**

62 szám.

1911. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyváradi kir. törvényszéknek 1910. évi 31,455 számú végzése következtében Habókay Béla dr. ügyvéd által képviselt Sárre-ti Népbank javára 372 korona s jár. erejéig 1911. évi február hó 1 én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1000 koronára becsült következő ingóságok u. m. tehenek, tinók, üszőborju és vastengelyű szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a derecskei kir. járásbíró-ság 1910 ik évi V. 224/2. számú végzése folytán 372 korona tőkekövetelés ennek 1909. évi december hó 15. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 66 koronában bíróilag már megállapított, költségek erejéig, Konyáron, alperesek lakásán leendő megtartására 1911. évi március hó 30-ik napjának délutáni 1/23 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbit ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Derecskén, 1911. évi március hó 13.

Sir Nándor

kir. bir. végrehajtó.

Egy modern

háromszobás utczai lakás

Darabos-utca 7. sz. a.

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni: Piac-utca 12.

Horovitz-féle papírüzletben.

„M-i-t ?” — Papa megengedte ! Hisz' valódi JACOBI-féle Antinicotin-cigarettafüvelek fadobozban !

Vigyázzon ! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi ! Minden fadoboz érdekes Röntgenképeket tartalmaz.

„Turul”-Cipő

TELEFON
691.

elegáns
tartós
jutányos.

TELEFON
691.

Turul Cipőgyár r.-t.
Temesvár.

Főraktár: **Piac u 48., Szent-Anna-u. sarkán.**
Debrecen

120 minás és alkalmazott.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

130 fiók bel- és külföldön.